

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom: ==

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati: ==

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostolpna pettirvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izvenemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Hokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 6 strani.

Svobodna misel, pa c. kr. deželni
šolski svet.

III.

Zdaj pa k Aškercu!

Da je bil Aškerc tudi pesnik, to so listi zadnji čas do dobrega premleli in to smo že davno vsi vedeli. Zdi se pa, kakor da bi gospodje ne bili vedeli, da je bil Aškerc tudi svobodomislec, pravi član organizacije Svobodne Misli, ki je — otročje sicer — izzivajoče nosil »odznak svobodomislecev« (kakor imenujejo svobodomiselci »mačeho«) »kot vidno znamenje protikatoličanstva«. (Pr. »Svobodna Misel« 1907, 3. zv.)

Anton Aškerc je sedel na praškem kongresu Svobodne Misli med častnim predsedstvom in je javno v »Svobodni Misli« izpovedal svojo vero v — moč in pest, brez Boga in posmrtnega življenja. Javno je imenoval vse, ki govore ljudstvu o drugem svetu, »sleparje«.

Kar pa je javno oznanjal v »Svobodni Misli«, to je oznanjal tudi, časih bolj časih manj odkrito, po svojih poezijah. Skoraj je nepotrebno to še dokazovati. V zadnjem zvezku »Časa« je dr. Aleš Ušeničnik to kratko sicer, a natančno dokazal in s citati podkrepil. Mi tu opozarjamo le na pesmi kakor »Jaz«, »Luč iz neskončnosti«, »Ahas-vevov tempelj«, ki je v vseh odkrita izpoved ateizma. Kdo bi morda ugovarjal, da panteizem ni še brezverski ateizem. A tega naj nam ne ugovarja! V letošnji 1. št. »Svobodne Misli« (str. 4 do 5) češki svobodomislec F. V. Krejčí odkrito priznava, da »moderna polpesniški, polfilozofični panteizem, h kateremu se zatekajo ateisti, ako nočejo ostati pri popolnem zanikanju, ni nobeno verstvo; neobhodnost, brez katere jenja verstvo biti verstvo, je vera v boga, predvsem v osebnega boga, in nesmrtnost«. Sicer pa je dal Aškerc sam svojim pesmim najjasnejši komentar v »Svobodni Misli«, tako da so tu vsi izgovori prazne marnje.

Če pa oznanja Aškerc v svojih poezijah odkrito brezverstvo, moramo še dodati, kakor nam je to nemilo, a izsiljeno, da so Aškercove pesmi tudi polne anarhizma, seveda kolikor v naši javnosti biti morejo. Aškerc ne pozna prave ljubezni do svobode, ampak le mračno strast, polno mržnje in so-

vraštva. Kako so prepojeni s sovraštvom ne le do katoliške cerkve, temveč tudi do Habsburžanov n. pr. »Mučniki«.

»In privihrala je strašna pošast — beriči besni lezejo na dan, porajajo se zviti jezuiti, glej, združena divjata meč in križ nad lutrovske Slovence v boj srditi. Vojvodsko žezlo, škofja palica, na čelu rimska papeška tiara . . . Vsa čast vam: Karel, Ferdinand in Hren!

Izvrstno ste svoj posel dokončali! Z enakim vspehom proslavili so svoj čas se v Rimu viteški Vandali!« (Prolog.)

Kako odurno je naslikan isti Ferdinand v četrtem zborniku poezij v pesmi: »Po bitvi na Beli gori«.

Cesar ne more spati . . . Pred očmi mu migajo češki uporni plemiči, ki jih je premagal v bitki na Beli gori.

»Kje kralj sedaj je vaš? Haha! Jaz zbil sem krono mu na tla, jaz Ferdinand! Še spati ne pustite mi, počitek sam kazite mi, o krivoverski vi husiti! No, jutri dam vas pomoriti!«

Ker še ne more zaspati, pokliče jezuita patra Lamormaina, naj mu svetuje, kaj naj stori. Jezuit mu pravi: seve, če vest Vam teži srce, pa plemiče pomilostite, nemara, cesarost, zaspite! In cesar ga pooblasti, da razglasi brž ukaz:

Obsodbo prvo preklicujem. Upornike pomiloščujem. Bo videl češki narod mili, da tudi puntar se mi smili! Naj jih ne razčvetarimo! V zvišek božje slave odsekajo naj jim le glave!

Ali je taka odurna in sovražna slika o Ferdinandu za mladino? In celo, ko vemo, da je pokladalo Aškercu te grde barve na paleto le mračno sovraštvo do Ferdinanda — katoliškega vladarja!

Prav tako odurna je pesem »Zrinski in Frankopan« v istem Zborniku. Saj so lahko različna mnenja o tragični usodi teh dveh Hrvatov. Recimo, da nista bila zapletena v zaroto ogrskih magnatov, naščevanih od Francije zoper cesarja Leopolda, recimo, da je bil njiju žalostni konec le posledica strašne juridične zmote, ampak risati

zato osebno miroljubnega in poštenega cesarja kot krutega tirana, to vendar presega vse dopustne meje!

»Izdati cesarja — največji zločin!

Kako naj kaznuje nezvesti se sin?«

Učene glave premišljujejo . . . Po dolgem premišljevanju sklenejo: smrt na grmadi! Toda —

»Usmiljeno cesar ima še srce. Srce svoje zlato je vama odkril. On vaju je, čujta, — pomilostil! Ne bosta gorela, ne bojta se več! Le glavi odrobi dnes vama meč . . . Poprej pa še vsakemu desno rokó odseka krvnik vama . . . Tó, samo tó! . . .«

Zopet vprašamo: ali so take pesmi za mladino? ali so sploh za koga kakor za anarhiste? —

In zdaj?

Za pogrebom Aškercu je nosila šolska mladina venec Svobodne Misli, šolska dekletca so nosila po vrsti napisane vseh Aškercovih del, tudi »Mučkov«, »Primoža Trubarja«, »Akropole in Piramid«, in c. kr. profesor je proslavljal — ne Aškercovih balad in romanc — ampak Aškercovega duha, duha »našega kralja Matjaža«. In zdaj vprašamo: Ali ni bila dolžnost ljudskega zastopnika v deželnem šolskem svetu, da je začuden vprašal, kako je to mogoče, in ali ni presneto čudno, da se nekateri gospodje temu še čudijo? Ako se javne demonstracije s šolsko mladino za take reči dopuste, tedaj zares ne vemo, pokaj bi nam bil še c. kr. deželni šolski svet! Za mehanično plat šolstva bi zadoščevala čisto navadna pisarna. Za duha šolstva pa naj torej skrbi Svobodna Misel, dokler vsega, bodočnosti naroda in Avstrije vrag ne vzame!

Državni zbor.

Dunaj, 2. julija.

Stranke in vlada.

Zbornica je danes skrajno nervozna. V Pragi so nemški visokošolci skupili, kar so iskali. Zanesljive priče so zatrjevale, da so nemški dijaki naravnost izzivali množice pred nemškim domom. Ustavljali so se na ulici falangi nešteti vrst, češ, da je to njihova posest, ki jo morajo braniti proti slovanski povodnji. Naval množic je v vrtincu pograbil mlade nemške junake, in ta naravnost otročja predrznost

je skoraj čez noč provzročila skoraj parlamentarno krizo. Brzobjavno je nemški narodni svet pozval nemške poslance, naj strmoglavijo vladu in pretrgajo sprav. pogajanja s Čehi. »N. Fr. Pr.«, kateri pšenica najlepše zori na narodnih bojiščih, je s strastjo pograbila to priliko, da hujska in ščuje nemški tabor. Navzočnost naučnega ministra dr. Hussareka v Pragi je že itak vplivala na nemške poslance, kakor rdeča cunjia na purane. In sedaj je še nemška mladina užaljena, ker so pisane čepice frčale po zraku. Zadoščanje mora biti, in najlepša prilika je sedaj pri glasovanju o proračunskem provizoriju. Nemški radikalni poslanci so sklenili, da se odtegnejo glasovanju in s tem vladi izrazijo nezaupanje. Nemški delavski zastopniki glasujejo proti provizoriju, pač pa za predlog socialnega demokrata Tomšika, da se vladi dovoli 17 milijonov za železničarje.

V krščanskosocialnem klubu je nastala kriza. Po dolgi in jako burni razpravi je sklenila večina, da morajo vsi glasovati za provizorij in proti Tomšikovemu predlogu. Temu sklepu pa so se danes uprli Brandl, Gnofinger, Kemetter, Fuchs, Pantz, Stumpf, in Baumegger in so izstopili iz kluba.

Poljaki glasujejo za provizorij in za dostavek v § 2., da sme vlada dovoliti podpore vsled vremenskih neugod. Odločno pa so se uprli predlogu posl. Tomšika in dostavku dr. Diamanda, da mora vlada v slučaju slabe letine prepovedati kuhanje žganja iz krompirja in koruze. Pripomniti moram, da je le slučajna večina v odseku sprejela te dostavek. Sploh pa ni običajno, da bi v začasni proračun ustavljali izredne kredite. Proračunski provizorij pooblašča vlado, da sme le to izdati, kar je sama postavila v redni proračun, ki pa je ostal nerešen. Toda v avstrijski zbornici se je udomačila razvada, da tudi s provizorijem naročajo vladi, naj izplača v ta ali oni namen kar več milijonov, za katere nima pokritja. Potem pa demagogi s svojo darežljivostjo krošnjarijo in se izgovarjajo, da so ostali v manjšini. Priznati pa tudi moramo, da je zbornica že sklenila zvišati plače železničarjem, pogodbenim uradnikom in poštnim uslužbencem. Niso pa poskrbeli, da bi finančni odsek sklenil tudi potrebno pokritje.

Poslanska zbornica pa mora računati tudi z gosposko zbornico. Ako po-

LISTEK.

Borzijanci.

(Dalje.)

Nastal je odmor in šepetanje med množico in vmes se je oglasilo nekoliko nezadovoljnih glasov. Mahoma so bili odstranjeni vsi majhni kupci. Kdor je hotel kupovati v takšnem obsegu, je moral imeti pač veliko mošnjo. Mešetar se je vprašujoče oziral.

»No, Mr. Holloway,« je rekel nazadnje. »Saj pač niste prišli samo zato, da bi gledali. Celo deželo lahko prepotujete, pa ne najdete takšne črede konj. Ponudite torej prvi.«

Velekupec si je še vedno bobnal s svinčnikom po zobeh.

»No,« je rekel slednjič, »to je lepa skupina konj, ne rečem, da ne. S temi ste si pridobili zaupanje, Mr. Flynn, to vem. Vendar si nisem mislil napolniti ladje tako, da bi jih kupil kar vse. Svoje konjičke rad izbiram.«

»Ako je pa tako, potem je Mr. Flynn tudi voljan prodati jih v manjših oddelkih,« je rekel mešetar. »To je bilo le zato, ker je takšna navada pri veletržcih, samo zato je bil pripravljen

prodati jih vse skupaj. Ako pa ne želi noben gospod ponuditi . . .«

»Počakajte malo,« se je oglasil nekdo. »To so izborni konjički in jaz vam ponudim prvi. Dam vam po dvajset funtov za vsakega in vzamem vseh sedemdeset.«

Nastal je šum in množica se je obračala, da bi ugledala govornika. Mešetar se je sklonil.

»Kako je vaše ime, gospod?«
»Strellenhaus. — Mr. Strellenhaus iz Liverpoola.«

»To je nova tvrdka,« je rekel Doddsov sosed. »Mislil sem, da poznam vse, toda o tem nisem slišal še nikdar.«

Mešetarjeva glava je izginila; šepetal je namreč s konjerejcem. Zdaj se je zopet nenadoma vzravnal.

»Hvala vam, da ste začeli s ponudbami,« je rekel. »Zdaj ste slišali, gospodje, koliko ponuja Mr. Strellenhaus iz Liverpoola. To nam bo za podlago pri prihodnjih ponudbah. Mr. Strellenhaus je ponudil dvajset funtov za vsak rep.«

»Ginej,« je rekel Holloway.

»Izborni, Mr. Holloway! Vedel sem, da se tudi udeležite. Vi niste mož, ki bi si dal iztrgati takšno čredo konj. Ponudba je dvajset ginej za rep.«

»Petindvajset funtov,« je rekel Mr. Strellenhaus.

»Šestindvajset.«

»Trideset.«

London je tekmoval z Liverpoolom in veletržec z doslej neznanim kupcem. Toda eden je ponujal po pet več, a drugi samo po en funt. Teh pet funtov je pomenilo odločnost in bogastvo. Holloway je toliko časa kraljeval na trgu, da je bila množica vesela, da se je našel nekdo, ki tekmuje z njim.

»Ponudba se glasi zdaj trideset funtov za rep,« je rekel mešetar. »Vimate besedo, Mr. Holloway.«

Londonski kupec je ostro gledal svojega neznanega nasprotnika in se je vpraševal, ali je resničen tekmeč, ali je samo kaka zvijača, — Flynnov agent mogoče — da bi dosegel visoko ceno. Mali Mr. Strellenhaus, isti gospod z obrazom kakor jabolko, ki ga je Dodds opazil v kavarni, je stal in opazoval konje z ostrim in hitrim pogledom kakor človek, ki ve, kaj išče.

»Edenintrideset,« je rekel Holloway kakor človek, ki je šel do skrajnosti.

»Dvaintrideset,« je rekel Strellenhaus urno.

Hollowaya je vježila njegova vztrajna nasprotovnost. Njegov obraz je postal še bolj rdeč.

»Triintrideset,« je zavpil.

slanska zbornica tudi dovoli milijone izven proračuna, more jih odkloniti gosposka zbornica. In kaj potem? Dolgi nosovi in obrazi. Zato je umestnejše, da se take zahteve izražajo v resolucijah. Ako jih zbornica sklone soglasno ali vsaj z veliko večino, mora vlada upoštevati to resno zahtevo.

Slovensko-hrvatski klub je sklenil, da glasuje proti provizoriju. In to stališče je danes označil tovariš

dr. Sesardić,

ki je izvajal:

Dr. Ellenbogen je včeraj v svojem govoru kritikoval razne stranke. Ker se je nejasno izrazil o hrvaško-slovenskem klubu, zato konstatujem, da hoče naš klub glasovati proti proračunskemu provizoriju in s tem izraziti svoje strogo opozicijsko stališče. Noben jugoslovanski poslanec ne more podpirati vlade, dokler traja izjemno stanje na Hrvaškem. Ministrski predsednik je svojčas izjavil v zbornici, da more tudi avstrijska vlada govoriti besedo o hrvaških zadevah že z ozirom na koristi skupne države. Z meseci so pretekli po tej izjavi, toda potem se naša vlada ni ganila, da bi se izboljšale razmere v banovini. Komisariat še vedno obstoji in je vsak dan nasilnejši. Sploh pa komisar ni prava oseba, ki bi mogla pomiriti narod. Že pred dvajsetimi leti so Mažari začasno vpeljali absolutizem na Hrvaškem. Tudi tedaj so Mažari tako opisovali hrvaške razmere, kakor da bi pretila revolucija. Toda tedanji komisar je bil general, nepristranski in čisti vreden mož. Sedanji komisariat pa je zatrl vse pravice in zakone. Banovo čast so preje uživali kraljevi sinovi ali pa najodličnejši sinovi hrvaškega naroda. Sedaj pa je vsa oblast v rokah bivšega c. in kr. narednika, ki niti izpita za vojaškega oskrbnika ni mogel narediti. Grof Khuen pa se ni pomišljal, ko je takega moža kralju predlagal za bana in pozneje za komisarja. To pa je storil, da je ponižal banovo dostojanstvo in čast hrvaškega naroda. Grof Khuen je storil kakor imperator Kaligula s svojim konjem. Grof Khuen se je maščeval, ker so ga pred 30 leti vrgli iz sabora. Kot ban je grof Khuen izročil Mažarom važne hrvaške zgodovinske listine. Kaligulov konj, Cuvaj, sedaj brca proti Hrvaški. To kaže javno na ulicah v Zagrebu tudi proti damam. V političnem oziru pa je njegovo postopanje brutalno. Hrvaški listi, osobito glasilo stranke prava »Hrvatska«, so vedno zaplenjeni. Celo obtožnica državnega pravdnictva proti kaplanu Cvetkoviću je bila zaplenjena; istotako govor poslanca Popovića v ogrski zbornici. Zaplenjeno je bilo poročilo, da je stranka prava zborovala na Reki in da grof Tisza ne sme iz svojega stanovanja itd. »Hrvatska« je bila zaplenjena, ker je pisala »komisar Cuvaj« in ne »kraljevi komisar plemeniti Cuvaj«. Ta bivši narednik pa zlorablja svojo oblast tudi v svoje osebne namene, češ, da rabi denar za voliv-

»Potem vam pa voščim srečo k vašemu kupu,« je rekel Holloway. »Za takšno ceno ne kupujem, ampak vam jih prodam nekaj.«

Mr. Strellenhaus se ni zmenil za to ironijo. Še vedno je kritično ogledoval konje. Mešetar se je neskrbno oziral.

»Šestintrideset funtov je ponudba,« je rekel. Mr. Jack Flynnova čreda preide v roke Mr. Strellenhausu iz Liverpoola, po šestintrideset funtov rep.

»Štirideset!« je zavpil visok, tenak, jasen glas.

Med množico je nastal šum in vsi so stopili zopet na prste in se trudili ugledati brezobzirnega kupca. Ker je bil Dodds velik, je lahko videl čez druge in poleg Hollowaya je zagledal gospodski nos in aristokratsko brado drugega tujca iz kavarne. Prizor ga je začel naenkrat osebno zanimati. Čutil je, da je na robu nečesa — nečesa, kar je videl motno, kar bi mogel porabiti zase. Dva moža s tujima imenoma, brzjavki, konji — kaj tiči v vsem tem?

Mešetar je bil zopet zelo živahen in Mr. Jack Flynn se je vzravnil s svojo sivo, gosto brado in s svojimi svetlimi očmi. To je bila najboljša kupčija, ki jo je naredil tekom svojih petdeset let kušnje.

»Kako je vaše ime, gospod?« je vprašal mešetar.

»Mr. Mancune.«

»Naslov?«

»Mr. Mancune iz Glasgowa.«

»Hvala vam za ponudbo; gospod Mr. Mancune iz Glasgowa je ponudil po štirideset funtov za vsak rep. Kdo da več kot štirideset?«

»Edenintrideset,« je rekel Strellenhaus.

»Petintrideset,« je rekel Mancune.

(Konec.)

ni zaklad. Tako je nekdo dobil notarijat za 50.000 K. Zato ni čudno, da je narod ogorčen. Komisar seveda skrbi, da prihajajo v javnost neresnična poročila o hrvaških razmerah. Hrvaška kraljevina je Mažarom izročena na milost in nemilost. Kraljevina je sedaj brez ustave, brez zakonov, časnike zaplenjajo, osebe zapirajo, ki niso prijazne Cuvaju. Hrvatje zahtevajo samo to, da se izvršujejo zakoni; vsled tega pa jih Mažari črnijo kroci kot prekucuhe. Žalostno je, da se ni našla oseba, ki bi bila pojasnila resnico, da se Hrvatje bore samo za svoje zakonite pravice. Te razmere morejo imeti slabe posledice za monarhijo. Hrvaška je danes kakor Makedonija ali Albanija v Turčiji. Ali more monarhija na Balkanu uživati simpatije, ako vidi balkanski narodi žalostne razmere v banovini? Zato je bila dolžnost naše vlade, da se potegne za pravice hrvaškega naroda. In te dolžnosti naša vlada ni izvršila, kar zahtevajo že državne koristi. Sedaj iščejo zarotnike in zapirajo dijake tudi v Dalmaciji. Avstrijska vlada pa bi morala vedeti, da Hrvatje niso bili nikdar veleizdajavci. Pač pa je ban Cuvaj v svojem uradnem listu zagovarjal mažarsko resolucijo proti kroni. Mažari hočejo doseči samostojno svojo državo, ki bi s časom podjarmila tudi Hrvaško. In te njihove težnje podpira, morada nevede in nehoti, tudi skupna vlada. Mažarska deželna bramba dobi topničarstvo, hrvaški so je odrekli. Mažari hočejo imeti popolnoma svojo armado, katere jedro je honved. Zato moramo mi hrvaški poslanci ostati v odločni opoziciji proti vladi. Zato bode hrvaško-slovenski klub glasoval proti proračunskemu provizoriju. (Živahno pritrdjevanje.)

Glasovanja.

Paragraf 1., ki pooblašča vlado, da sme do konca leta pobirati davke v sedanjih meri, je bil sprejet z 212 glasovi proti 150. Za to poblastilo so glasovali Poljaki, mladočehi, češki agrarci in katoliški narodni poslanci, Rumuni, nemški krščanski socialisti in večina nemško-narodne zveze. Proti so glasovali vsi jugoslovanski poslanci (dr. Ravnihar je glasoval z mladočehi za provizorij), češki radikali, Rusini, socialni demokratje, Italijani in nemški radikali.

Tomšikov predlog je bil v poimenem glasovanju odklonjen s 192 glasovi proti 136. Obveljal pa je skoraj soglasno dostavek k § 2., da sme vlada v nujnih in izrednih slučajih dovoliti državne podpore vsled večjih nesreč in vremenskih nezd. Odklonjen je bil tudi dostavek socialnih demokratov, da sme vlada podonavski parobrodni družbi izplačati letos samo 250.000 kron podpore. Večina je odklonila ta predlog, ker je itak na dnevnem redu posebno poročilo. § 3., ki podaljša za lansko leto dovoljene, pa ne porabljen kredite, je obveljal skoraj soglasno. Paragrafa 4. in 5., katera je predlagal dr. Diamand v odseku glede žganjaren, je večina odklonila. Diamand namreč zahteva, da se odpravijo vse bonifikacije in pa prepove kuhanje žganja iz krompirja in koruze, ako je vsled slabe letine pomanjkanje živil. Proti tej omejitvi pa so se odločno uprli Poljaki in večina čeških poslancev. Posebno Poljaki skrbje za svoje židovske najemnike žganjaren. Jutri bo provizorij sprejet tudi v tretjem branju.

Jutri gosposka zbornica reši provizorij. »Ex lex« bode trajal tri dni. Zbornica pa mora rešiti še dolgo vrsto predlog. Zadnje dni gre navadno s parom. Vendar pa je še vprašanje, ako bode ves določeni dnevni red do nedelje izvršen.

Važnost sedanje albanske vstaje.

Turška zbornica je sprejela postavbo, ki prepoveduje turškim častnikom pečati se s politiko. S to postavbo so si hoteli mladoturški krogi zagotoviti trajen vpliv na Turčijo, ker samooobsebi umevno, ostane prepoved za mladoturške častnike na popirju. Vstaja turških častnikov v Albaniji, ki so že dolgo časa z mladoturško vlado nezadovoljni, je opvzročila to prepoved. Ali jo bodo mogli izvesti? V tistih krajih, kjer so pred petimi leti razvili turški častniki in vojniki pod vodstvom Niasin beja vstaško zastavo proti sultanu Abduldu Hamidu, so se zopet uprli turški častniki in vojniki. Albanske gore so tako pripravne za vstaške boje in po teh gričih doni te dni klic: »Proč z nevredno vladol!« Turški vojniki radi ubogajo svoje častnike, ki so izvojevali ustavo, a moči so se polastili drugi in odrinili tiste, ki so za ustavo prelili svojo kri. Oligarhija, ki danes vlada, ni nič boljša, kakoršna je bila vlada Abdul Hamidovih ljubljencev. Častniki, ki se upirajo, zahtevajo zdaj zelo veliko. List »Silah« objavlja njih zahte-

ve, ki so: 1. Odstavi naj se sultan Mohamed. Sultan naj postane Jusuf Izedin Efendi. 2. Razpusti naj se zbornica in skliče narodna skupščina. 3. Čuva naj se osebna in moralna svoboda otomanskega naroda. 4. Izda naj se postava, ki bo vpoštevala običaje in narode, ki žive v državi. 5. Odstavi naj se sedanja vlada in naj se odstranijo za vse čase od političnih poslov voditelji Tavid, Talaar in Halib beg. 6. Poravnajo naj se sedanji spori med narodi v Turčiji. 7. V Albaniji naj se vzdrži sultanova suvereniteta. 8. Odstavijo naj se in kaznujejo nesposobni funkcionarji mladoturškega odbora. 9. Razpusti naj se odbor za skupnost in napredek. 10. Albaniji naj se podeli avtonomija in 11. podeli naj se popolna, neomejena svoboda. »Tanin« poroča, da obstaja v Monastiru tajen odbor »Hifci Vavan« (obramba domovine), ki je izvedel v armadi propagando. V Carigradu je došel višji poveljnik iz Smyrne. Tudi častniki v Smyrni zahtevajo, da se mora vlada izpremeniti. Vznemirljiva poročila pa ne prihajajo zgolj iz Monastira in iz Smyrne, marveč, da so tudi častniki v Erzerdmu nezadovoljni. Neke visoki častnik je izjavil, da se pripravljajo resne stvari, a da mora molčati.

Medtem, ko se upirajo in odpovedujejo pokorščino turški častniki vladi, parlamentu in sultanu, se pa bijejo že v Albaniji boji. Med Skadrom in Aleppom se je bil krvav boj med Malisori in turškimi vojaki. Malisori so bili po uradnem turškem poročilu poraženi. V boju je bil ubit kajmakani iz Aleppa. Proti Miriditom odposiljajo iz Soluna vojake, ki so jih vzeli iz čet, ki so zbrane proti Lahom pri Dardanelih. V nevarnosti je mesto Mitrovica. Vstški voditelj Boljetinac grozi, da mesto napade. Turška vlada mu je ponudila 5000 funtov, če opusti napad, a je odklonil ponudbo. V svoji trdnjavi Bolatinac, eno uro od Mitrovice, je zbral 400 oboroženih mož in ne pusti, da bi gradili naprej novo cesto, ki naj bi vezala Mitrovico z Novim Bazarjem in Djakovom. Tisti turški častniki, ki so ostali zvesti vladi, izjavljajo, da se hočejo pokoriti določili, ki prepovedujejo častnikom politkovati, a da tistih svojih tovarišev, ki so se uprli ne bodo zasledovali.

Najbolj se vesele sedanjih zmed v Turčiji Lahi, ki jih upajo dobro izkoristiti. Z orožjem prav za prav niso še veliko opravili. V Tripolisu so jih Arabci in Turki že nešteto krat našeskali. Sedanje stanje jim lahko omogoči, da stiskana turška vlada sklone ž njimi mir. Turški list »Tanin« piše, da je Turčija pripravljena skleniti z Lahi mir in se pogajati ž njimi o aneksiji Tripolisa pod pogojem, da obdrže Lahi le tiste točke, ki so jih dozdaj zasedli. A tako ne piše le »Tanin«, marveč tudi drugi turški listi. Turkom namreč primanjkuje tudi denarja. Lahi so že Turkom odgovorili. Ne naravnost, ker so prekinjene diplomatske zveze radi vojske med Turki in Lahi, pač pa poroča »Echo de Paris«, da je obvestil laški poslanik v Berlinu, Pansa, nemško vlado, kake mirovne pogoje da bi Italija stavila. Laška vlada odpočliče svoje vojake z Egejskih otokov, če odpočliče Turčija svoje vojake iz Afrike, kjer zdaj izvaja Italija višje gospodarstvo. Turkom ne plača Italija nič, pač pa prizna pod gotovimi pogoji sultanu višjo versko oblast nad mohamedanci v Tripolisu in v Cirenajki. Italija zahteva v Egejskem morju končno eno premogovno postajo za svoje brodovje.

Dnevne novice.

+ »Domoljubova« jubilejna številka bo danes, oziroma jutri docela razposlana. Prejmo jo v dveh izvodih vsi posamezni direktni dosedanji naročniki, p. n. gospodje skupni odjemalci, oziroma poverjeniki pa prejmo poleg naročenega števila še primerno število izvodov za nameček in svrhu agitacije. Gospode poverjenike, posebno še vič. gospode duhovnike, prosi »Domoljubova« uprava vljudno, da pojasne dosedanjim naročnikom, kaj jim je početi z enim izvodom lista in pa pridejano položnico. Lista se je sicer natisnilo 50.000 izvodov, kljub temu ga ne bo prav nič preostalo za brezplodno razmetavanje. Dobe, oziroma obdrže naj ga le oni, ki se res nameravajo nanj naročiti, sicer naj ga pa gotovo oddajo naprej v druge roke. Pri vseh pošiljavah naročnine za nove naročnike naj se izrečno pripomni, da so že prejeli slavnostno število. Le v slučaju, da se bo nahajala na položnici ali nakaznici opazka, naj se pošlje jubilejna številka, bomo isto še enkrat doposlali. Prihodnjo, 28. štev., bo poslala »Domoljubova« uprava samo naročnikom, ki nam dotlej

pošljejo naročnino, ostali pa prejmo pridržane številke takrat, ko poravnajo naročnino. Vsi novi naročniki dobe tekom tega meseca ves do slej izšli listek »Salomonovi rudniki« v posebnem ponatisu.

+ Kako liberalci Jugoslovane rešujejo. Vsi slovenski liberalci skupaj imajo na Dunaju enega samega državnega poslanca. En sam je, zato se pa ta postavi. Omne co rarum, carum! Šele pretekli četrtek je mahal z vsemi štirimi čez avstrijsko vlado in ji našteval vse njene grehe. Na celi vladi ni pustil tudi ene same dlake cele; vse je zdelal, državno upravo, politično upravo, šolstvo, pravosodje, vojno upravo, železniško ministrstvo, ministre in nazadnje zažugal, da bo avstrijska vlada že še videla, če se ta reč takoj ne izpremeni na boljše. On ji bo že pokazal, po čem je poper. No, včeraj je bil čas zato, da bi dr. Ravnihar vladi zobe pokazal. Včeraj je bil namreč v parlamentu na vrsti državni proračun. Glasovati za proračun, se pravi z drugimi besedami izreči vladi zaupanje, dati ji na razpolago denarna sredstva, katera potrebuje pri upravi državnih sredstev. In med tistimi, ki so izrekli vladi zaupanje in ji dovolili denar, je bil kajpada slovenski poslanec dr. Ravnihar. V četrtek je ropotal, da se slovenski narod prezira prav povsod, da se njegove pravice tlačijo, z velikim ogorčenjem je zahteval varstvo za štajerske in koroške Slovence, včeraj je pa dovolil vladi sredstva, s katerimi vlada vse to vzdržuje. V četrtek je še zagotavljal hrvaške poslance, »da so slovenski liberalci njihovi zavezniki, da stoje »trdno na njihovi strani« in to ne iz »osebnih koristi«, ampak iz »nagone« samoobrambe, včeraj je pa pozabil na svoje zaveznitvo, pozabil na vse pridige, v »Slov. Narodu« za obstrukcijo in oddal svoj glas vladi. Tako naj se govori, in tako naj se dela, kakor Ravnihar, pa bodo kmalu slovenskemu narodu »milejše zvezde kakor kdaj sijale«. Sicer pa nismo od dr. Ravniharja itak nič drugega pričakovali. Kadar glasujejo poslanci S. L. S. za kak pameten vladen predlog, takrat piše »Narod«, da so izdajalci, sleparji slovenskega ljudstva, kadar pa Ravnihar vladi zaupanje izreka, takrat je pa to silno »pametna poteza, katero je ugledni napredni poslanec z odobravanjem vseh slovanskih strank napravil.«

+ Shod liberalnih zaupnikov je vzbudil zopet fantazijo liberalnih pisarjev. V »Narodu« pravijo, da je nas tega shoda strah. Par liberalnih mačkov, ki bodo efekt te prireditve, nas pač strah ne more biti. Vsa prireditve je prirejena pač v namen, tistim ki pridejo z dežele, pri pi-jaci in pri loteriji v korist falitne liberalne ljubljanske organizacije mošničke kolikor toliko olajšati. Novega na shodu liberalci z dežele ne bodo itak nič čuli. Kar »Narod« naj vzamejo v roke, pa si bodo prihranili vozne stroške. Boljše pijače imajo pa na deželi itak več. Sicer nas pa veseli, da zaključujejo liberalci z vinsko obupno »veselico« leto svojih političnih in gospodarskih polomov in izgub! Nasledki teh polomov se bodo že še kmalu občutnejše pokazali in potem bodo po mačkih 8. julija sledili še drugačni, trajnejši mački. Zato je od stranke gospodarskih polomov malo predrzno, če piše v »Narodu« o nas, da je naš položaj tak, »kakor če umirajoč človek dviga ročico in jeclja grožnje, namesto da bi se pripravil na zadnjo pot«. Na zadnjo pot kličejo liberalce njihovi gospodarski polomi. Kadarkoli so liberalni listi prorokovali našo »zadnjo pot«, tedaj je še vsikdar bila liberalna stranka temeljito poražena. Tisti »preobrat«, ki ga prerokujejo tisti preroki v liberalnem taboru, katere bi že davno liberalci sami morali odstavit, se bo tudi nadalje še temeljitje vršil samo po — liberalnih hrbtih. Kdor izmed liberalcev je še tako omejen, da tega ne vidi, res za-sluzi, da se pokaže v Ljubljani kot liberalen zarukanec. Za nas bo res zabava, ogledati si te »dalekogledne« gospode!

+ Slovesna otvoritev »Ljudskega doma« v Cerklah pri Kranju se vrši dne 7. julija 1912. — Spored: Ob 9. uri sprejem društev na »Bendovem travniku« in potem slavnostni sprevod v župno cerkev. Ob 10. uri sv. maša in cerkveni govor. Po maši blagoslovljenje »Doma« in nagovor. Kosilo. Ob 3. uri litanije. Po litanijah velika ljudska veselica na vrtu zraven »Doma«. Srečolov. Turška kavarina itd. — Na slavnosti bo sodelovala slavna domžalska godba ter domači in drugi pevski zbori. — Vstopnina k popoldanski veselici 20 vin. »Orli« v kroju prosti. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

+ Pravaška zmaga na Rabu. Pri občinskih volitvah na Rabu so zopet zmagali hrvaški pravaši.

+ »Hrvatsko parobrodno društvo« s sedežem v Senju je minole dni na

svojem običnem zboru sklenilo naslednje: Društvene delnice se znižajo za 50 odstotkov ter se izda nova emisija delnic, 2500 kosov. S tem denarjem se pokrije dolg, nabavita dva nova moderna parobroda, ostalo pa naloži v denarne zavode. S tem bi bil društvu obstanek zagotovljen. S plovbo se je takoj zopet pričelo.

— **Nadškofu Posiloviću** v Zagrebu se je bolezen poslabšala. Boje se za njegovo življenje.

— **Promocija.** Gosp. Ivan Andolšek, duhovni prefekt v c. kr. vit. akad. Terezijanski na Dunaju, bo promoviran dne 6. julija v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča za doktorja modroslovja.

— **Umrli** je dne 2. julija na Spodnji Lipnici pri Kamnigori lesni trgovec in dolgoletni ključar kamnogiške farne cerkve, g. Lovro Mulej. Pogreb bo v četrtek, dne 4. julija ob 8. uri zjutraj.

— **Iz trpljenja ameriških Slovencev.** Iz New-Yorka poročajo: Na naselniškem otoku Ellis Islandu v newyorškem zalivu so pridržali Slovence Ivana Jevševarja iz Kranjske, in ga izključili, ker mu manjka ena roka. Izključeni rojak je izgubil roko v Združenih državah pri delu v nekem premogovniku v W. Virginiji. Bival je več let v mestecu Henry. Pred nekaj meseci je odpotoval na obisk v staro domovino, od koder se je vrnil s parnikom »Kaiser Franz Josef I.« Na Ellis Islandu so ga izključili iz razloga, da bi bil kot pohabljen človek tukaj v nadlego. Jevševar se je pritožil proti tej razsodbi v Washington in utemeljuje pritožbo s tem, da je dobil poškodbo pri delu v tej deželi in da ima tedaj nekako domovinsko pravico v Združenih državah. Razun tega pa izjava, da je dobil poškodbo že pred štirimi leti, a je od tedaj še vedno delal v rovu z umetno roko.

— **Na straži ustreljen vojak.** Pri karlovski smodnišnici na Dubovcu je v noči od 28. na 29. junija poveljnik straže Tumbić v trebuh ustrelil vojaka Valenčiča. Kroglica mu je šla skozi trebuh in hrbtnico ter je Valenčič te dni rani podlegel. Pri zaslišanju je Tumbić izjavil, da je Valenčiču kazal, kako se puška spretno polni in prazni, pri čemur se je puška sprožila in je krogla zadela Valenčiča. Uvedena je preiskava. Valenčič je bil doma iz Istre.

— **Odlikovanje naddelavca.** Dve častni svetinji — srebrno in zlato — je dobil g. Martin Goršek, naddelavec (Oberdreher) v tovarni (Steingut) g. Sonenberga v Zabukovci za 40letno zvesto službovanje. Omenjeni je že 42 let pri enem gospodarju in je sedaj star 67 let; je pa še zdrav, krepek mož, somišljenik S. L. S. in prijatelj, oziroma naročnik našega lista. Na mnoga leta!

— **Umrli** je v Zagrebu umirovljeni župnik kutjevački, č. gospod Pajo Krömpfer.

— **Osebnost.** Ministerjalni tajnik dr. Karol Dernovšek je izstopil iz drž. službe in vstopil k angloavstrijski banki.

— **Drago je plačal črešnje.** 16 letnemu Rudolfu Mesarju iz Dobrove pri Radečah pri Zidanem mostu se je za hotelo po črešnjah. Deček je splezal na črešnjo in zobal črešnjo. Zadovoljno se je zibal na vejah, kar se veja odtrga in deček je padel 12 metrov globoko. Zlomil si je nogo in obe roki.

— **Domačijo je hotel zažgati.** Dne 24. m. m. je prišel v Domžalah 32 letni stari posestnikov sin Jamez Koprivnik po prečuti noči domov ter je hotel zažgati v bližini stoječi voz slame. To je preprečil neki delavec. Nato je Koprivnik šel v shrambo slame, ki je poleg domače hiše ter je ondi slamo zažgal. K sreči so domačini ogenj pravočasno opazili in pogasili ter tako preprečili veliko nesrečo. Koprivnik je šel nato v gostilno, kjer se je jezil, da se mu ni posrečilo zažgati domačije. Koprivnik je storil svoje dejanje v jezi, ker mu oče ni hotel izročiti domačije. Požigalca so aretirali in oddali sodišču v Kamniku.

Štajerske novice.

— **Obrtniška posredovalnica za Spodnji Štajer.** Slovenski obrtniki na Štajerskem smo zelo pogrešali zavod za posredovanje obrtniških vajencev. Da se temu čimprej odpomemo, se je na I. slovenskem obrtnem shodu v Celju sklenilo tozadevne posle začasno poveriti »Občeslovenskemu obrtnemu društvu v Celju«. Društvo je s posredovanjem že pričelo in je moralo posebej nastaviti pomožno pisarniško moč, ker društveno vodstvo ne more samo izvrševati obilnih poslov, ki jih zahteva taka posredovalnica. To dejstvo dokazuje, da se deluje z vso resnobo na uresničenje obrtne organizacije in na izvršitev sklepov, storjenih na obrtnem shodu dne 27. maja 1912. Zato se podpisano društvo obrača do vseh obrtnih zadrug, kakor tudi do posameznih mojstrov obrtnikov, da se isti v slučaju potrebe poslužujejo naše posredovalnice, ki jim bo preskrbela naslove staršev in varuhov dečkov, kateri se želijo pri-

učiti kake obrti. Tozadevnim dopisom je priložiti znamke za 40 vin., dočim opravlja posredovalnica vse posle, zadevajoče pri-glasitev otrok za uk. brezplačno. Kakih pogajanj med starši in mojstri posredovalnica ne prevzame, temveč se morajo mojstri glede določitve učne dobe itd. dogovoriti direktno s starši, oziroma varuhi bodočega učenca. Vsa vprašanja na posredovalnico se morejo vršiti le pismenim potom. Pisma je nasloviti sledeče: »Posredovalnica občeslovenskega obrtnega društva v Celju«. Opozorjamo še, da naša posredovalnica ni namenjena samo za Sp. Štajer, temveč se nanjo lahko zaupljivo obračajo tudi obrtniki in taki, ki želijo dati dečke v uk, vseh ostalih slovenskih pokrajin. Raditega prosimo vse slovensko časopisje, da nam gre na roko pri našem započnem delu, ki bo za utrditev slovenskega obrtništva neprecenljive vrednosti.

— **V pokoj je stopil** župnik pri Sv. Jostu na Kozjaku, Jakob Munda. Nastanil se je na Dobrni.

— **Osebnost.** Prestavljen je gosp. Štefan Šuc kot davčni kontrolor iz Sevnice v Konjice.

— **Utonil** je v Poljskavi blizu Sv. Lovrenca na Dr. polju 72 letni tesar Padar iz Apač.

— **Oblak se je utrgal** ob nevihti v nedeljo, dne 30. m. m. v Saleški dolini. Dež je lil, kakor iz škafe. Voda je stala celo čez železnični tir, tako da je moral osební vlak stati na kolodvoru. Voda je na polju naredila ogromno škodo. Vse žito leži na tleh. Hudourniki so iz hribov nanosili velike mase peska in kamenja. — Tudi po laškem okraju je voda naredila veliko škodo. Udrlo se je več cest in potov je mnogo poškodovanih.

— **Toča.** Iz Slov. Bistrice: Dne 2. julija od 1. do 2. ure popoldne je divjala strašna nevihta. Toča, kakor orehi debela, je naletavala ter pokrila tla, da so bila bela kot pozimi. Uničeno je vse žito in nič drugega ni ostalo kot strn. Turšica, oves, ječmen, pšenica in dr., vse je uničeno. Ljudje že tarnajo, kako bodo živeli.

POLJEDELSKI MINISTER DR. BRAF †.

Cesar Franc Jožef I. je vdovi rajnega poljedelskega ministra dr. Brafu brzojavno izrazil svoje sožalje. Vdovi so nadalje izrazili svoje sožalje vsi ministri, namestnik Thun, veliko penzioniranih ministrov, moravski namestnik, veliko državnih in deželnih poslancev, članov gosposke zbornice, profesorjev, državnih uradnikov itd. Pokopali bodo rajnika na njegovo izrecno željo zelo skromno v četrtek ob štirih popoldne.

NOVA SRBSKA VLADA.

Po kraljevem ukazu je imenovan za ministrskega predsednika in ministra notranjih zadev Marko Trifković, za finančnega in stavbnega ministra Mihaeljo Ilić, za zunanjega ministra Ivan Jovanović. Trifković je bil do zdaj notranji minister.

Ljubljanske novice.

— **Ij Kje bodo policijske stražnice državne policije?** Kakor čujemo, bode državna policija ustanovila naslednje policijske stražnice: 1. na Cesarja Jožefa trgu, 2. pri cerkvi sv. Petra, 3. na Dolenjski cesti v bližini dolenskega kolodvora, 4. v bližini trnovske cerkve, 5. pri kavarni Evropa, 6. pri domobranski vojašnici na Poljanski cesti, 7. na sv. Jakoba trgu, 8. v Vodmatu v bližini orožniške postaje, 9. v Spodnji Šiški v bližini cerkve, 10. na Glincah v bližini cerkve. Za službeno poslovanje bodo povsod potrebni štirje prostori in uradno stanovanje z dvema sobama in kuhinjo.

— **Ij K morski hospic v Gradežu** se je danes zjutraj s poštnim vlakom ob 5. uri odpeljalo 43 otrok. V hospicu ostanejo šest tednov. Oskrbovalne stroške za 26 otrok je prevzel deželni odbor Kranjski, za 10 otrok mestni magistrat ljubljanski, za 6 otrok »deželno pomožno društvo za bolne na pljučih«, za dva otroka pa Elizabetna otroška bolnišnica. En otrok, ki se je nekoliko poško-

doval na nogi, pride šele čez par dni v Gradež.

— **Ij Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije«** se vrši ob ugodnem vremenu jutri od pol 7. do pol 8. ure zvečer v »Zvezdi«.

— **Ij Prijeta vtihotapca.** Dne 23. junija je bila uradniku g. Poljšaku na Sv. Petra cesti iz kuhinje ukradena ura budilka in nekaj prtičev, dne 25. junija pa v hiši na starem pokopališču pri Ani Prestljevi, medtem ko je bolna ležala v drugi sobi, cela moževa obleka in 18 kron denarja. Policija je poizvedela, da sta tatvine izvršila 32letni mestni ubožec Adolf Perko in dninar Ivan Iskra iz Bohinjske Bistrice. Pri Iskri so dobili tudi neko žensko obleko, koje lastnica je še neznana. Neki urar je oddal nikelnasto uro, katero mu je Perko prodal in je vsekakor nepošteno provenience. Oba so izročili deželnemu sodišču.

— **Ij Nasilni vojaki.** Ko je danes ponoči prišel iz neke kavarne na Starem trgu delavec Vinko Zorc, so ga na Sv. Jakoba trgu brez vsakega povoda napadli štirje vojaki tukajšnjega 27. pešpolka, ga vrgli na tla ter ga jeli pretepavati in suvati z nogami. Ko je to opazil kavarar, je takoj prihitel napadencu na pomoč. Trije napadalcí so zbežali proti Trnovem, enega je pa policijski stražnik ujel ter odvedel v osrednjo policijsko stražnico, kamor je prišla ponj vojaška patrulja.

Razne stvari.

— **Strašno neurje na Ogrskem.** Na južnem Ogrskem so divjali dne 2. t. m. strašni viharji. V Verbasu stoji ena cesta pod vodo. V Červenci je vsled povodnji 50 hiš praznih. Škoda znaša 2.000.000. Nad mestom Jager se je utrgal oblak. Strela je udarila v vilo posestnika Bögösa in ga ubila, nadalje je oplazila poštnega uradnika Szaba, ki je zblaznel. V Satoralji-Uhelyju je ubila strela enega moža in zažgala eno hišo, v kateri je zgorel neki starček, ki se ni mogel več rešiti.

— **Vihar v Regini.** Velikanski vrtnec v Regini je trajal tri minute. Škode je napravil 11.000.000 dolarjev. Brez strehe je 3000 ljudi.

PARLAMENTARNE POČITNICE IN DRUGE PARLAMENTARNE NOVICE.

Včeraj je sklenila konferenca senjorov, da zaključi avstrijska poslaniška zbornica letošnje poletno zasedanje 5. julija, nakar gre na poletne počitnice. Rešiti nameravajo še več manjših predlog, veliko večino predlog, ki so jih nameravali rešiti, rešijo jeseni. — Gosposka zbornica ima v tekočem zasedanju danes zadnjo sejo, v kateri reši začasni proračun. — Čez Trst se je peljal včeraj skupni finančni minister Bilinski iz Bosne nazaj na Dunaj. V Bosni ni opravil ničesar. Listi ga tolažijo, češ, da lahko upa jeseni postati avstrijski ministrski predsednik, kar že dolgo želi. — Ogrski ministrski predsednik Lukacs pride v nedeljo na Dunaj, da se v ponedeljek, 8. julija, udeleži skupne ministrske konference, v kateri bodo končno določili, kdaj zborujejo delegacije in da določijo v velikih potezah skupen proračun za l. 1913. Temeljito nameravajo tudi razpravljati o armadnih in o mornariških zadevah in kako pokriti izdatke za povišano armado.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

— **Dunaj, 3. julija.** Zbornica je danes sprejela proračunski provizorij v tretjem branju ter je pričela razpravo o vojaškem kazenskopravnem redu. Generalno in specialno debato o tej predlogi upa skupno še danes končati.

— **Dunaj, 3. julija.** V odseku za državne uslužbenke je bil z 19 proti 7 glasovom sprejet predlog poslanca Glöckla, ki izreka grajo vladí radi njenega stališča v službeni pragmatiki, ker hoče za njeno udejstitev novih davkov, česar pri brambni predlogi ni zahtevala.

— **Dunaj, 3. julija.** V odseku za vodne zgradbe so pričeli Rusini z obstrukcijo.

— **Dunaj, 3. julija.** Med alpskimi Nemci vlada vsled stališča nemških radikalcev veliko razburjenje. Nemški poslanci iz alpskih dežel nameravajo ustanoviti svoj klub brez ozira na stranke. Poslanec Dobernig je odstopil kot predsednik dosedanje zveze nemških alpskih poslancev.

CESAR V ISLU.

— **Dunaj, 3. julija.** Cesar odpotuje jutri zjutraj za dva meseca v Isel.

ZAČASNI VODJA POLJEDELSKEGA MINISTRSTVA.

— **Dunaj, 3. julija.** Čuje se, da minister Trnka začasno sprejme vodstvo poljedelskega ministrstva.

SPOMINI MINISTRA BRAFA.

— **Dunaj, 3. julija.** Umrli minister Braf je zapustil zanimive spomine, ki pojasnjujejo avstrijsko politiko zadnjega časa.

NEMSKO - ČESKA SPRAVNA POGAJANJA.

— **Praga, 3. julija.** Danes se namestnik Thun zopet udeležuje spravnih pogajanj odbora osmerice o jezikovnem vprašanju pri deželnih uradih. Upajo, da še ta teden zaključijo dunajska pravna pogajanja.

AVSTRIJA PRED VOJSKO?

— **Avstrija namerava zasesti Sandžak-Novibazar?**

(Poročilo avstr. koresp. urada.)

— **Carigrad, 3. junija.** Tukajšnji listi poročajo, da koncentrira Avstro-Ogrska vojake v Bosni in Hercegovini, ki so pripravljeni, da odkorakajo v Sandžak-Novibazar. Turki koraka, ki ga Avstro-Ogrska namerava, ne smatrajo za Turčijo nevarnim, pač pa groze Turčiji male balkanske države, ki se jim namerava pridružiti tudi Grška. Avstrija koncentriira ob meji zato svojo armado, ker hoče preprečiti, da bi pobegnili begunci na avstrijsko zemljo.

NAMERAVAN ATENTAT NA SKLADIŠČE SMODNIKA V ZEMUNU.

— **Zemun, 3. julija.** Pri skladiščih smodnika v Zemunu sta bili aretirani dve ženski, ki sta se približevali skladiščem in pri klicu straže oddale na stražo strele. Ko so ju prijeli, so dognali, da sta preoblečena moška, ki sta hotela izvršiti atentat na skladišče smodnika.

PRUSKI PRINC SE ZAROČI S HČERKO RUSKEGA CARJA.

— **Berolin, 3. julija.** Povodom sestanka ruskega carja z nemškim cesarjem se pruski princ Adalbert zaroči z najstarejšo hčerko ruskega carja, veliko kneginjo Olgo.

POLOŽAJ NA HRVAŠKEM.

— **Zagreb, 3. julija.** Včeraj se je vršila v mali saborski dvorani prva seja poverjeništa za zakonodajalna dela. Od 35 članov jih je bilo navzočih 31. Sedem pravašev ni došlo. Prisoten je bil tudi Kršnjavi. Seji je predsedoval Cuvaj, ki je v daljšem govoru razlagal namen konference ter je izjavil, da bi v razpravah mogli svobodno sodelovati tudi opozicionalcí, pri tem pa varovati opozicijsko stališče, ker bi jih nihče ne motil. Grof Pejačević je izjavil, da je prišel v poverjeništvu po nalogu stranke narodnega napredka. Nato so bili izvoljeni odbori in pododbori.

ZAROTA V KAIRI.

— **Kairo, 3. julija.** Tu so bili aretovani trije nacionalni Egipčani, ki so hoteli izvršiti napad na kediva, lorda Kitchenerja in ministrskega predsednika.

STRELA UDARILA MED VOJAKE.

— **Inomost, 3. julija.** Pri Ininingenu je strela udarila v oddelek planinskih lovcev. Vojak Stöger je bil takoj mrtev, ostali vojaki so ranjeni.

NESREČA NA ŽELEZNICI.

— **Madrid, 3. julija.** V bližini Grao je železniški vlak trčil z električno cestno železnico. Pet oseb je mrtvih, 25 ranjenih.

STRAŠNA NESREČA V ZRAKU.

Osem mož mrtvih.

— **Atlantic City (New Jersey), 3. julija.** Zrakoplov »Akron«, ki je bil namenjen, da preleti Atlantski ocean, je v višini 800 metrov eksplodiral. Inženir Sanimann in sedem mož posadke je mrtvih.

— **London, 3. julija.** Katastrofa, ki je uničila »Akron«, je strašna. Zrakoplov se je nahajal visoko v zraku, ker so ga preizkušali. Čuli so strašen pok, nakar so zagledali v zraku ognjeno kroglo. Osebe, ki so se vozile z zrakoplovom, je vrglo na vse strani in so bile takoj mrtve. Eksplozija je bila tako strašna, da niso našli nobenih delov teles in nobenega kosa ponesrečenega zrakoplova. Pripetila se je nesreča včeraj ob 8. uri zjutraj po amerikanskem času. Kaj da je povzročilo nesrečo, se ne vé. Sodiijo, da je solnčna vročina preveč razširila plin in da je zrakoplov zato moral eksplodirati. Ladja je padla v morje, kakih 70 metrov od brega proč. Gledalci, do 3000 oseb, so bili tako prestrašeni, da niso niti mislili prvi hip rešiti ladje. Zrakoplov je stal dva milijona dolarjev in bi bil moral jeseni prvič potovati v zraku čez ocean v Evropo.

— **New-York, 3. julija.** Inženir Wanemann je s ponesrečenim zrakoplovom v družbi 7 oseb hotel poleteti preko Atlantskega oceana. Vzrok nesreče je vsled vročine razširjeni plin, ki je raztrgal ovoj zrakoplova ter je iskra iz motorja vnela plin. Soprog inženirja Wanemanna, ki je z veranostjo svoje gledala strašno smrt svojega moža in njegovih spremljevalcev, se je onesvestila.

HERVOIČEV POGREB.

— **Zagreb, 3. julija.** Hervoičevega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva. Za pogrebom je šel tudi Cuvaj, dalje bivša bana Pejačević in Rauch.

OKLOFUTANI POVELJNIK ARMADNEGA ZBORA.

— **Košice, 3. julija.** V nekem tukajšnjem listu opisuje zborni poveljnik Boroevič

pl. Vojna sam, kako da se je zgodil ves dogodek. Poročilo, da bi bil razžalil podpolkovnika Hirthla, zanikava. Trdi, da Hirthlu ni preheval priti k pojedini, ki ni bila banket, marveč le navadno kosilo, ki so se ga tudi častniki udeležili. Podpolkovnik Hirthl sam se ni hotel udeležiti pojedine in se je celo opravičil, dasi ni bil dolžan, da to stori. Slučaj (nekoliko prenapeta Hirthlova hči ga je poklicala od pojedine in ga oklofutala, ker je po njenem mnenju na razžaljiv način povzročil, da se oče ni pojedine udeležil) je naznanil policiji in svojim predstojnikom. Ni slo za drugega, kakor za neumno dejanje prenapete deklice, ki svojega pustolovskega postopanja ne more presoditi. Podpolkovnik Hirthl ni oženjen. Ima pa nezakonske otroke in je zadnje čase vse storil, da jih legitimira. Poveljnik armadnega zbora sam mu je, kolikor je le mogel, šel na roko.

REVOLVERSKI NAPAD NA POŠTNEGA RAVNATELJA.

Rim, 3. julija. V Livornu je neki poduradnik dvakrat streljal na poštnega ravnatelja in ga ranil. Zakaj je streljal, ni znano.

SNEG V ŠVICI.

Curih, 3. julija. V Švici je po gorah zapadel sneg.

SAMOUMOR STOTNIKA.

Olomuc, 3. julija. Ustrelil se je stotnik 54. pešpolka Avgust Mžik, sin bivšega olomuškega podžupana cesarskega svetnika Ferdinanda Mžika. Vzrok samoumora ni znan.

MORNARIŠKA STAVKA V NEW-YORKU.

London, 3. julija. Iz New-Yorka se poroča, da se stavka mornarjev na obrežnih parnikih razširja in da stavkajo tudi pristaniški delavci. Zdaj stavka že 30.000 mornarjev in delavcev.

OSEMNAJSTLETNI ROPARSKI MORILEC SVOJE LASTNE MATERE.

Berolin, 3. julija. V vasi Brätz na Brandenburškem je napadel 18letni pleskarski pomočnik Jožef Dewall svojo 55-letno mater s sekiro, ji uropal večjo vsoto denarja in pobegnil v Berlin, kjer ga je policija aretirala pri sorodnikih. Vdova mesarskega mojstra Ana Dewall je bila v vednih skrbeh za svojega izprijenega sina. Pred kratkim si je na svoje posestvo izposodila 1900 mark. Sin je zahteval, da naj mu mati dá denar, kar je pa odklonila in spravila denar pod blazino, da bi ga sin ne našel in ne vzel. Ko je mati še spala, se je priplazil nečloveški sin z mesarsko sekiro k postelji, v kateri je spala njegova mati. S sekiro je mater dvanajstkrat udaril po glavi in jo ubil. Ko so nečloveškega sina aretirali, ni bil nič skesan, marveč se je celo grdo norčeval iz uboge ubite matere.

IZPREMEMBE PRI DEŽELNI BRAMBI.

Cesar je potrdil 29. m. m. nova določila o organizaciji deželne brambe. Število dopolnilnih okrajev se poveša na 56 deželnobrambovskih in na 3 dopolnilne okraje deželni strelcev. Pri vsakem dopolnilnem okraju se poveljstvo tako-le sestavi: 1 štabni častnik, 1 ali 2 stotnika ali subalterna častnika, 1 evidenčni uradnik, 2 gažista in 6 do 8 vojakov. Dozdaj je bilo 37 deželnobrambovskih in 2 dopolnilna okraja za polke deželnih strelcev. Črna vojska se razdeli v 41 (dozdaj 39) okrajev. Posle črne vojske vodijo okrajna poveljstva, ki se jim pridele štabni častniki. Mirovno stanje deželnobrambovskih polkov znaša od 1. januarja 1913 nadalje izvzemši polka št. 23 in 37: vsak polk 73 častnikov, 3 častniški aspiranti, 809 vojakov, 53 konj in 6 strojnih pušk, za boj vedno 731 mož. Pešpolk št. 23: 54 častnikov, 20 častniških aspirantov, 575 mož, 53 konj in 4 strojne puške, bojno stanje 491 mož. Pešpolk št. 37: 73 častnikov, 3 častniški aspiranti, 846 mož, 74 konj in 6 strojnih pušk, bojno stanje 731 mož. Dozdaj je štel vsak deželnobrambovski polk 80 častnikov in kadetov, 122 podčastnikov in 614 mož. Planinski polki bodo imeli: polkovnik štab 7 gažistov, 10 vojakov, 10 konj; bataljonski štab: 9 gažistov, 26 vojakov, 6 konj; poljska stotnija: 4 gažisti, 1 častniški aspirant, 104 vojakov, 4 konji. Oddelek strojnih pušk: 4 gažisti, 12 mož, 1 konj, 4 strojne puške. Bojno stanje vsake stotnije 98 mož.

Primorske vesti.

p Imenovanja v sodnih službah. Za okrajne sodnike in predstojnike sodišč so imenovani: sodniki Ivan Nežič v Krku za Matovun, dr. Herman Ferjančič za Ajdovščino; za okrajne sodnike: sodniki dr. Karel Krausenek v Kopru za višje deželno sodišče v Trstu, Hermenegild Petris pl. Steinhafen za Rovinj, dr. Josip Leoncellis v Motovunu, dr. Karel Milič v Pazinu, dr. Avgust Trevisan v Kopru in Leonhard Vincini v Sežani za Gorico. Za sodnike so imenovani: avskultanti dr. Ivan Skomer-

šič za Pulj, dr. Ivan Konradin pl. Michelini za Červinjan, dr. Gvidon Vida za Tržič, Dominik Pajalič za Krk, Josip Rojec za Sežano, Evžen Markovič za Vodnjan, dr. Josip Kozulič za Motovun, Konstantin Marušič za Pulj, Gvido Premuda za Motovun, dr. O. Petronio za Buje, Franc Boškin za Koper, Gvido Petronio za Gradišče, dr. Tul. Arbanašič za Koper, Alojzij Žigon za Podgrad in dr. Mirko Šmajc za Volosko-Opatijo.

p Osebnosti. Revident pri tehničnem uradu c. kr. ravnateljstva državnih železnic g. Alojzij Knaflič je bil imenovan za višjega revidenta istotam.

p Umrla je v Trstu gospa Ana Bra-tuž, soproga trgovca v Gorici; podlegla je že zastareli bolezni; operacija ni mogla nič pomagati.

p Poizkušen samoumor. Nož si je zasadila v Trstu živeča 23letna vlačuga Marija Neuvellier ter se precej poškodovala.

p Strašna smrt na izletu. Minulo nedeljo je prišel na kanalski postaji pod vlak neki 27letni Ernest Bucher iz Trsta. Nesrečni je hotel še enkrat pozdraviti svojega prijatelja, ko je vlak vozil iz postaje z naglico več kilometrov. Ko se je hotel oprijeti ograje železniškega voza, je padel pod kolesje, ki ga je zdrobilo. Prišel je v Kana!, da bi obiskal brata, a je našel smrt.

p Slovenec ponesrečil na poti iz Amerike v domovino. Iz Bazla poročajo: Ponesrečil je Andrej Bizjak, doma iz Čaple št. 44, na Primorskem, na poti v staro domovino. Ponesrečen je prišel v New-York iz McAlister, Okla., ter je kupil vožni list za parnik »La France«. Odpeljal se je z omenjenim parnikom dne 2. maja. Na vožnji med Dalle in Bazlom pa je po neprevidnosti padel raz železniški voz. V tem trenutku je privozil vlak od druge strani ter je povozil ravno na tir padlega Bizjaka.

p Na Sv. Gori pri Gorici nimajo v ondodnih gostilnah vžigalic v korist obmejnih Slovencev, katere ima na korist »Slovenske Straže« v zalogi trgovec Menardi v Ljubljani. Povsod naj bi naši somišljeniki skrbeli, da pridejo v promet naše vžigalice. Tudi naj bi v gostilnah, kamor zahaja na stotine in stotine naših ljudi, bil gostom vedno na razpolago »Slovenec«.

p Pobečnil preko meje. Po Gorici se širi govorica, da je pobečnil preko meje oni Alojzij Fantuzzi, ki je bil obsojen na 18 mesecev ječe, ker je svoj čas streljal v sodniškem poslopiju na odvetniškega kandidata dr. Battigija. Pravijo, da je pobečnil, ko je doznal, da je najvišje sodišče potrdilo razsodbo goriškega sodišča.

p Laški dijaki v Gorici so v ponedeljek zvečer imeli zborovanje in sklenili ustanoviti na mesto razpuščenega društva novo z imenom »Associazione degli studenti friulani«, protestirali so tudi proti izletu Narodne del. organizacije, ki naj bi se vršil iz Trsta dne 14. t. m. in se navduševali, da prisostvujejo gotovo odkritju spomenika pesniku Zorittiju dne 7. t. m. v mestnem parku, kjer naj govori kot zastopnik dijak Favetti.

p Nesreča železniškega čuvaja. V ponedeljek ponoči ob pol 1. uri je moral železniški čuvaj v Št. Petru pri Gorici, Ivan Blažica, čakati na vlak št. 20. Usoda je hotela, da je zaspal in se ni prebudil niti, ko je prisopihal vlak. Železniški stroj ga je vrgel kakih 20 korakov. Pri tem je dobil več ran. Premislili so ga v bolnico Usmiljenih bratov. Njegovo stanje je opasno, a vendar skoro gotovo okreva.

p Z britvijo na šoferja. Pri Sv. Jakobu se je igral šestletni sinček brivca Alojzija Simonetti. Na mah je stekel na ulico in zletel pod mimo tekoči avtomobil. Ko je Alojzij Simonetti zapazil nesrečo, je stekel z britvijo v roki na cesto in napadel šoferja ter ga precej oklal. Šofer se je zatekel na bolniško postajo, Simonetti pa je izginil. Policija je namreč dognala, da se je nesreča zgodila brez krivde šoferja. Deček je le lahko ranjen. Včeraj so izsledili Simonettija in ga aretirali.

p Rane so posojeni denar. V tržaško bolnišnico so prepeljali precej oklanega Riharda Gelsomini. Ko so ga vprašali po storilcu, je dejal, da so rane posojeni denar, katerega bo vrnil takoj, ko pride iz bolnišnice. Čudaka niso mogli dalje zaslišavati.

p Brežani, t. j. prebivalci vasi Dolina, Boljunc, Boršt in Ricmanje ter vsi drugi, ki se mislijo dne 7. julija udeležiti Ciril - Metodove slavnosti v Boljuncu, naj vedo, da oni g. Anton

Ugodna prilika!

Iz proste roke se proda na mirnem kraju ležeča, le ¼ ure od sredine mesta (in spadajoča še pod mesto) se nahajajoča novoizidana

visoko pritlična hiša

z velikim zelenjavnim in sadnim vrtom in obsežnim dvoriščem na lepem solnčnem prostoru nasproti remize elektr. cestne železnice. Pravna tudi za kakšnega vpokojenca. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 2093.

Bercé, ki bode baje imel slavnostni govor, ni več župnik, ampak suspendiran duhovnik, t. j. duhovnik, ki ne sme več opravljati svoje službe in ne maševati. Toliko na znanje, ker »Edinost« ž njegovim imenom farba ljudi in dela reklamo, kakor bi hotela reči: celo en duhovnik pride na Ciril-Metodovo veselico!

Mnenje g. dr. Ionidis-a.

Kavaklija.

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

Opozarjam Vas, da je dal poizkus, ki sem ga napravil z Vašim izdelkom Serravallovim Kina vinom z železom na sedemletnem dečku, nepričakovane uspehe. Deček je izgubil kmalu znake malokrvnosti na obličju, moči so se mu povrnila, tek se je obudil, izločenje blata je postalo enakomerno in vsakdanje. Razveseljen po tako dobrih uspehih Vašega Serravallovega Kina vina z železom, se čutim primoranega priporočati ga od srca kakor edini pripomoček proti malokrvnosti, breztečnosti in telesni šibkosti.

Kavaklija, 29. oktobra 1909.

Dr. Ionidis.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 3. julija 1912.

Pšenica za oktober 1912	11.49
Pšenica za april 1913	11.78
Rž za oktober 1912	9.37
Oves za oktober 1912	9.39
Koruza za julij 1912	8.76
Koruza za avgust 1912	8.82
Koruza za april 1913	7.57

2096

Tužnim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je velerodni gospod

FRAN TOMŠIČ

c. kr. dvorni svetnik pri nadsodišču v Gradcu

danes, dne 30. junija 1912 po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti Kaiser Josef-Platz št. 5. na pokopališče sv. Petra dne 2. julija t. l. ob 3. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo brele v mestni župni cerkvi Hl. Blut.

Ranjkega se priporoča v blag spomin.

Gradec, dne 30. junija 1912.

Pavla Tomšič, roj. Košir, soproga.

Dr. Richard Tomšič, Dr. Robert Tomšič, Pavla Mayer, roj. Tomšič, Erna Jungwirth, roj. Tomšič otroci.

Dr. Ernest Mayer, Edvard Jungwirth, zeta.

Marjan, Nadina Mayer, vnuka.

Oklic.

Dne 6. julija t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne se bo vršila pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici prisilna

zakupodaja gostilniške in krčmarske obrti

z gostilniškimi prostori, s sobami za prenočevanje tujcev in fижakarske obrti. Vzklicna cena je 1600 K. Pred začetkom dražbe je položiti varščine 200 K. Dotična gostilna in poslopje se nahaja na Bledu (Zagorice št. 2), ob zelo prometni glavni cesti, ki pelje iz Lesc na Bled. Pojasnila daje dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani, ali pa c. kr. okrajno sodišče v Radovljici.

Razpis.

Za zgradbo preložitve okraj. ceste Vrbovec-Kal na okroglo 11.500 K.

Proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne cene naj se predlože

do 20. julija t. l.

ob 12. uri opoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom ene krone, doposlati je zapečatene z napisom:

»Ponudba za prevzetje zgradbe preložitve okrajne ceste Vrbovec-Kal.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni ter da bo pri zgradbi po možnosti uporabljal domače delavce.

Razven tega je dodati kot vadij še 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu zdi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpelo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 2. julija 1912

MOJA STARA

Izkušnja me učí, da moram za nego kože rabiti le tštesken-
pferd lilijee mleča mila Bergmanna & Co., Tešin ob Labi.
Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 441

Maline

v velikih in manjših množinah
kupiye po najvišjih cenah 1976
Ed. Augerer-ja lekarna
St. Johann, Tirolsko.

Sodčki za pošiljanje so na razpolago.

Za prihodnje šolsko leto se sprejmejo deklice na stanovanje in hrano.

Sobe so svetle in zračne. Hrana zdrava in tečna. Nadzorstvo skrbno. Hed, Pe-hani, ravnateljeva soproga. Ljubljana, Gorupova ulica št. 3/1. 2099

Iščem dobrega

mizarskega pomočnika

lahko dobi tudi hrano in stanovanje; delo gotovo. Josip Rože, Rojan 24. pri Trstu. 2094

Podpisano županstvo razpisuje službo

občinskega tajnika

na Jesenicah z letno plačo 1839 kron 84 vin. Prošnje je vlagati do 9. t. m. pri podpisanem županstvu. Službo se nastopi s 1. avgustom t. l. Županstvo na Jesenicah, dne 1. julija 1912. Župan: A. Čebulj 2095

Lepa hiša

Novo zidana, vili podobna, z opeko krita, 12 let davka prosta, ima 4 sobe, 2 kuhinji s štedilnikom, veliko kletjo, pralnico. Pri hiši je vodnjak, velik vrt v lepi ravnini, blizu velike ceste in šole, pol ure od mesta, miren kraj in brez prahu, pripravno posebno za vpokojenca. Cena kron 8800, vključeno ostane kron 3500. Več o tem pri lastniku **Fran Podlipnik, Tesen 37, Maribor**. — Tukaj se tudi dobi lepo posteljno perje, kg 56 vin. 2102

Odda se v najem specerijska trgovina

z opravo vred v štepanji vasi št. 50. 2035

Salonska garnitura

se ceno prod. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2041. 2041

Letošnje poletje v znamenju

Bata-čevlja

Dobiva se povsod.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja prva sisaška tovarna tamburic

J. STJEPUŠIN

Sisak, Hrvatsko.

Odlikovana na pariški razstavi l. 1900 in na milenijski razstavi l. 1896. Poleg tamburic in skladb za tamburice ima v zalogi tudi razna druga godala (glasbila) kakor: gosli, citre, kitare, mandoline, okarine itd., za katere se pošlje poseben cenik s slikami. Velik ilustrovan cenik se pošlje vsakemu poštini prostu in brezplačno. — V isti tovarni izhaja tudi strokovni tamburaški mesečnik (časnik) z naslovom „Tamburica“, ki prinaša poleg pouka tudi krasne tamburaške skladbe in velja na leto le 8 K. 1119

Drva

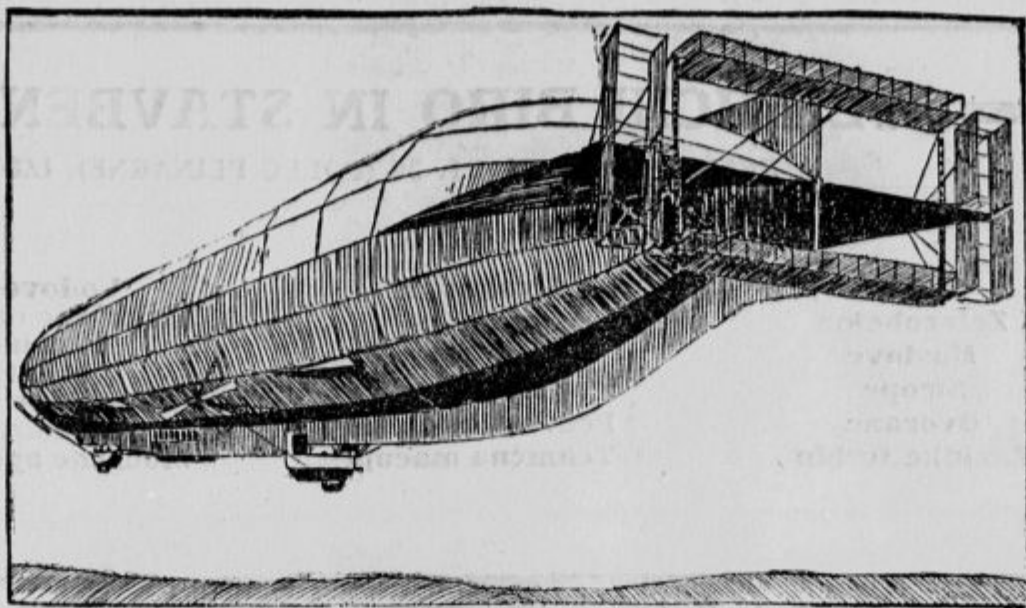
mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga **SCAGNETTI** za državnim kolodvorom. 1842

Naprodaj sta dva nova 1936

križeva pota

eden 100 cm za kron 140.—, drugi 150 cm za K 320.— pri **FRANC TOMANU**, podobarju in pozlatarju Valvazorjev trg št. 1. — Ljubljana.

Razbiti Zeppelinov zrakoplov Schwaben.

* **Za evharistično leto!** — Po želji svetega očeta Pija X. naj se uspehi in sadovi evharističnih shodov pokažejo zlasti v razširjanju pogostega in vsakdanjega svetega obhajila. V ta namen sta izborni pripomoček knjižici »Staršem in vzgojiteljem« in »Mladini«.

Knjižica »Staršem in vzgojiteljem« je izšla v drugem, zelo pomnoženem natisu in ima na str. 38 do 56 odloke svetega očeta Pija X. o pogostem in vsakdanjem prejetanju svetega obhajila, in od strani 57. dalje navodilo za pogosto in vsakdanje sveto obhajilo. Cena 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vin.

Knjižica »Mladini« (str. 86) krepko, naravno, nepretirano in prepričevalno govori o potrebi pogostnega svetega obhajila za mladino. Naj bi jo dobili v roke vsi slovenski mladeniči in deklice. Cena 30 vin., 20 izvodov in več po 25 vin.

Obe knjižici sta izšli v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

* **Spominki prvega svetega obhajila.** Zelo lepo izvršene slike v obliki 28½ x 19½ cm s slovenskimi napisi in prostorom za vpis prvoobhajanjevega in darovalčevega imena, se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani po zelo nizki ceni 20 vin. izvod. Isti spominki se dobe tudi pod celuloidom po 90 vin.

izvod. Obe izvršitvi napravita kljub nizkih cen vtis dragocenega darila, ker je slika Jezus s sveto hostijo zares umetniško izdelana.

* **Deutl: Exempelbuch für Predigt, Schule und Haus.** Eine Sammlung ausgewählter Beispiele, vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des Katholischen Katechismus. II. Sammlung. Cena 4 K 80 vin. Z drugim delom svoje knjige nam je znani avtor podal novo zbirko obsegajočo 1000 živih izgovorov vzetih iz najnovejšega časa. Vsi govorniki, bodisi cerkveni ali posvetni, vedo, da ima beseda podkrepljena z izgledom veliko večjo moč in lažje najde pot do človeškega srca ko še tako živa beseda, ki se ne naslanja na izgled. Navedena knjiga nudi obilico najlepših izgovorov za vsako priliko in potrebo, radi česar jo vsestransko najtopleje priporočamo. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Dobi se tudi še prva Zbirka, ki velja 4 K 80 vin.

Kdor hoče svoji ženi, hčeri ali sorodnici ter znanci za god kaj res lepega, koristnega in trajnega podariti, naj kupi »Slovensko kuharico«, ki je tudi na zunan elegantno opremljena! — C e n a vezani knjigi 6 kron.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.
se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.
Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov.
Rezerve " " " " 112 " 452
Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejme vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.
Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

C. kr. priv.
občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu
ustanovljena leta 1831.
Jamstveni zakladi iznašajo nad 416 milijonov kron.
Poslovni izkaz
zavarovalnega oddelka na življenje. 2008

	meseca junija 1912	od januarja 1912
Vložilo se je ponudb	1957	13159
za zavarovano svoto	K 15,118.317'76	K 105,551.050'20
Izgotovljenih polic je bilo	1682	11514
za zavarovano svoto	" 13,146.930'92	" 94,050.683'18
Naznanjene škode znašajo	" 752.845'87	" 5,235.467'74

94 K „EUROPA“ 94 K
kolesa so najtrpežnejša.
Jamstvo 1 leto!

Cena: 94 K.
Doplačilo za „Torpedo“ s prostim tekom 16 K.
FR. ČUDEN, LJUBLJANA
1716 samo nasproti frančiškanskega samostana.
Solidno zanesljivo. „Singer“ šivalni stroj 56 kron. Jamstvo 5 let.

Veliko dunajsko podjetje
Išče
za takojšnji nastop slovensko-nemškega
korespondenta.
Ponudbe pod šifro 2063
„delniška družba 2063“
na upravo tega lista.

Od dobrega najboljše!

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 4.
KRANJ Glavni trg št. 79.
KOČEVJE Glavni trg št. 53.
NOVOMESTO Vel. trg št. 88.
1197

Biser
vseh žitnih kav je
Franckova perl = rž.
Vsak požirek iz skodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.
Da se pa doseže dober okus in lepa slast na barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije
pravega zagrebškega „Frankovega“ kavinega pridatka.
Obe vrsti dobiti je v vsaki specerijski trgovini. III. 1252

Izšel je prvi in edini slovenski
zabeležni koledar
1995 **za leto 1913.**

Neobhodno potreben bankam, hranilnicam, posojilnicam, odvetnikom, notarjem, trgovcem in vsaki pisarni. — Obsega 372 strani v 8° in je trpežno vezan. Cena K 1'90, s pošto 30 v več. — Dobiva se pri založniku

Hinko Sax-u v Idriji in povsod drugod.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Seydlin
Najbolj kosm. zobo-
stisl svod.
Izdelovatelj
O. Seydlin
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Josip Božič, trgovina z vinom
Sp. Šiška pri Ljubljani
priporoča sl. občinstvu, društvom in g. gostilničarjem priznana dobra in pristna

vina,
kakor rudeč cviček, bizelsko rudeče in belo, fino ljutomersko vino v sodih in buteljkah.
Gene zmerne. — V mestu dostavlja na dom.

Vrtnarskega pomočnika in vajenca

sprejme takoj **Anton Bajec**, cvetlični salon, Ljubljana, Pod trančo št. 2 ali 2079 2 Tržaška cesta št. 34.

Stroj
za klanje drva, se prodaja zelo poceni; več se izve pri oskrbništvu Radeschove tovarne v Kamniku št. 75. 2073

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Milni
Žage
Opekarnice
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo
solidno tvrdko

modni salon

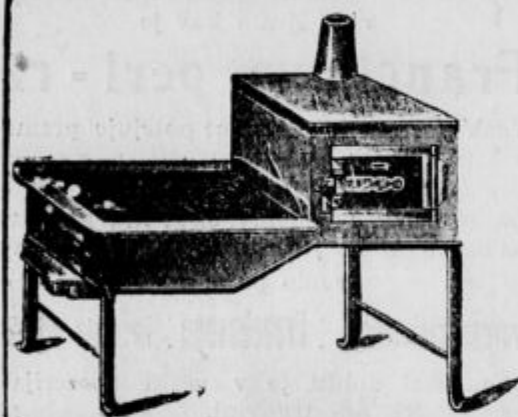
damskih in otroških slamnikov ter športnih čepic
vseh vrst

Marija Götzl

Židovska ulica št. 8

— Cene brez konkurence. —

2036

Najcenejši nakup! Najcenejši nakup!
Trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5, blizu stolne cerkve
priporoča za sezono svojo veliko zalogo
železa, železnega blaga, okovov, cementa in stu-
katurnega bičja, strešnega papirja s karboline-
jem, dalje kompletnih štedilnikov, kakor tudi
oprave za vrtove ter omarice za led. Kuhinjska
oprema, železne postelje, umivalniki, keglji in
krogle za kegljanje, žima in morska trava, kakor
tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po
1650 najnižjih cenah,

Zanimi klobuki vedno v zalogi.

8000 metrov ostankov

volnenega in polvolnenega blaga za ženske obleke se bode skoz tri
tedne razpošiljalo (ako poprej ne poide) globoko

pod ceno in sicer blago treh vrst in cenah

stane	K 1.—	meter	K 1.25	meter	K 1.50	stane
-------	----------	-------	-----------	-------	-----------	-------

2003

vsaka mera

dobi se vseh barvah široko 110 cm. Ta nakup je posebna ugodnost.
Vzorci se na zahtevo po pošti pošljejo zadostuje dopisnica z naslovom:

Pošiljateljska trgovina

R. Miklauc Ljubljana 1.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v
to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnev-
matikov za avtomobile, motorje in kolesa. —
Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja.
— Bencin in olje za vse vporabe. — Izposo-
jevalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi
vozili. — Interesentom smo s strokovnimi po-
jasnili brezplačno na razpolago.

1144

Dunajska življenska in rentna zavarovalnica

Dunaj IX., Maria TheresienstraÙe št. 5.

Varnostni zaklad K 45.000.000.—

Zavarovana glavica K 150.000.000.—

Vsi načini življenjskega zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji:
z garantirano 40% dividendo, zavarovanje za doživetje in smrt z garantirano padajo-
čimi premijami; rentno zavarovanje. — Zavarovanje za dote in vojaško službo brez
zdravniške preiskave! Če starši umro, odpade vsako nadaljnje plačevanje premije.

Nadzornik za Kranjsko:

2001 10

— Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta št. 4. —

I. C. MAYER, Ljubljana.

Zaradi izpraznitve blagovne zaloge vsled prezidave lokalov prodajajo se v **podrobni**
trgovini naslednji predmeti po

izredno znižanih cenah:

volneno blago za
dame in gospode,
svileno blago,

platno za obleke,
batisti,
cefiri,

parhenti,
žepni robci,
namizni prti itd.

2048

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
IN KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Aksijski kapital: 50.000.000 kron. Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLEZEILE št. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Grasslitz, Inomost,
Kranov, Litomerice, Moravski Zumberk, Mödling, Meran, Novi Jičín,
Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvilava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko